

Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht Hof van Twente 2022

Totaalbeeld Hof van Twente: Groen					
Financiën	Wabo	Wro	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting statushouders	Erfgoed
Oranje	Groen	Groen	Oranje	Groen	Groen

Motivering totaalbeeld

Algemeen

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT, welke tijdens de Twentse en Zwolse burgemeesterskring op respectievelijk 11 februari en 11 maart 2022 door provincie en gemeenten is ondertekend. Samen werken provincie en gemeente aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit haar eigen rol, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Het Overijsselse interbestuurlijk toezicht heeft betrekking op de domeinen Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Beoordelingskader IBT

Basis voor de beoordeling is het IBT beoordelingskader zoals dat in 2021 is gehanteerd. Kanttekening hierbij is dat in het huidige beoordelingskader nog geen rekening is gehouden met de nieuwe Omgevingswet, omdat deze nog niet in werking is getreden. De komende maanden wil de provincie in overleg met gemeenten bezien wat de mogelijke doorwerking van deze wet zal zijn op het IBT beoordelingskader voor 2023.

Totaalbeeld van de gemeente: Hof van Twente

De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen. De kleur van het totaalbeeld is dit jaar groen. Hof van Twente heeft het niet gemakkelijk gehad in verband met de Hack. Er is hard gewerkt en er wordt hard gewerkt aan de nasleep. Wij zijn blij dat dit jaar een kleurbeeld IBT kan worden toegekend.

De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Wanneer een domein oranje of rood kleurt, dan betekent dat dat de provincie risico's ziet waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het kader IBT, in gesprek gaat met de gemeente.

Beelden op de afzonderlijke domeinen

De domeinen Wabo, Wro, Huisvesting Statushouders en Erfgoed kleuren groen. Voor deze domeinen geldt dat de gemeente voldoet aan de in het kader gestelde criteria.

Voor het domein Wabo en Wro geldt dat er verbeterpunten worden genoemd, waar de gemeente het komende jaar aan kan werken. Deze zullen aan de orde komen tijdens de reguliere ambtelijke gesprekken tussen de provinciale en gemeentelijke domeintrekkers.

De domeinen Financiën en Informatie- en archiefbeheer kleuren oranje.

De begroting 2022 en meerjarenramingen zijn structureel en reëel sluitend. Dit betekent dat de gemeente onder het reguliere (repressieve) toezicht valt en de begroting 2022 zonder onze goedkeuring kan worden uitgevoerd. De gemeente bevindt zich in verband met de hack echter in "wederopbouw", de financiële administratie en de ICT infrastructuur moeten weer op orde komen. Daarnaast zijn er openstaande taakstellingen in de programmabegroting, deze brengen risico's met zich mee. Het bovenstaande heeft erin geresulteerd dat de kleuring in het IBT beeld voor het domein financiën oranje is

De hack van 2020 heeft enorme consequenties voor zowel de dagelijkse bedrijfsvoering als de toegang tot archieven gehad. Als gevolg hiervan dreigt blijvend verlies van informatie en zijn meerdere aandachtspunten ontstaan voor het informatie- en archiefbeheer. Vorig jaar is hierom afgezien van een oordeel. Dit jaar wordt voor het domein Informatie- en Archiefbeheer de situatie conform het toetsingskader ingeschat op oranje.

Voor de domeinen Informatie- en Archiefbeheer en Financiën geldt dat de provincie het gesprek wil voeren met de gemeente Hof van Twente.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Financiën	<p>Beoordeling De begroting 2022 en meerjarenramingen zijn structureel en reëel sluitend. Dit betekent dat de gemeente onder het reguliere (repressieve) toezicht valt en de begroting 2022 zonder onze goedkeuring kan uitvoeren. Daarnaast is er sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. De gemeente bevindt zich in de wederopbouw, de financiële administratie en de ICT infrastructuur moeten weer op orde komen. Daarnaast zijn er openstaande taakstellingen in de programmabegroting, deze brengen risico's met zich mee. Het bovenstaande heeft erin geresulteerd dat de kleuring in het IBT beeld voor het domein financiën oranje is.</p> <p>Context De hack van december 2020 had voor de toezichtsvorm 2021 geen gevolgen, wel hebben wij gezien de uitzonderlijke situatie de IBT-kleuring in 2021 op grijs gezet. De prioriteit heeft in 2021 gelegen bij het herstel van de financiële administratie, herbouwen van de ICT infrastructuur en de continuering van de dienstverlening. Dit heeft grote inspanningen van de organisatie gevraagd. Desondanks heeft Hof van Twente een programmabegroting 2022 en meerjarenraming aangeleverd. Mede door de extra rijksmiddelen voor jeugdzorg is de begroting en de meerjarenraming structureel en reëel sluitend. Een deel van de middelen wordt ingezet als frictiebudget voor de openstaande taakstellingen een ander deel om de organisatie te versterken. De forse taakstellingen moeten de komende jaren structureel worden geborgd.</p> <p>Toelichting beoordeling GS heeft geconstateerd dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uw gemeente diep is getroffen door de hack en u volop werkt aan de wederopbouw van uw financiële administratie en uw ICT infrastructuur. Uw gemeente is, vanwege het ontbreken van de financiële administratie, nog niet in staat geweest om een jaarrekening op te stellen. Wij hechten er grote waarde aan dat de maatwerkafspraken met het ministerie gehaald worden en dat de (financiële) basis weer op orde komt; • u desondanks, mede door grote inspanningen van uw organisatie, een programmabegroting 2022 heeft vastgesteld; • de gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om voor de jaren 2023 tot en met 2025 een stelpost voor 75% "verwachte extra middelen Jeugd" op te nemen, conform de afspraak van het Rijk, de VNG en het IPO. De stelpost is opgenomen in het structurele beeld van de gemeente. Het opnemen van de stelpost brengt een risico met zich mee omdat de extra middelen niet structureel zijn opgenomen in het gemeentefonds; • de herijking van het gemeentefonds gaat naar alle waarschijnlijkheid vanaf 2023 een rol spelen. In uw begroting zien wij dat u vanwege het nog niet definitief zijn van de cijfers geen rekening houdt met mogelijke 	Oranje	<p><i>Toezichtregime: oranje</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De geraamde uitgaven en inkomsten zijn structureel en reëel in evenwicht. Uit meerjarenbegroting is nog niet aannemelijk dat dit evenwicht behouden blijft, of, 2. De geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn niet in evenwicht. Uit de meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld, en/of, 3. Er is sprake van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen. <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Begroting vergt geen goedkeuring. ○ Verdiepingsvragen rondom meerjarige financiële problematiek. ○ Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact (2-5 x per jaar). ○ Monitoren van herstelmaatregelen/begrotings wijzigingen. ○ Het zijn van sparringpartner. ○ Themaonderzoeken. ○ Onderzoek ○ programmarekening met accountantsverslag. ○ Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>structurele effecten (voor Hof van Twente lijkt de impact beperkt);</p> <ul style="list-style-type: none"> • de gemeente heeft in het structurele begrotingsbeeld geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van Covid-19. De verwachting is dat Covid-19 t.z.t. wel van invloed zal zijn op de gemeentelijke begroting. Covid-19 is wel opgenomen als risico in de paragraaf Weerstandsvermogen; • het sociaal domein blijvend uw aandacht vraagt vanwege oplopende kosten en de openstaande taakstelling; • u nog openstaande taakstellingen heeft in de programmabegroting. Ombuigingen/taakstellingen brengen per definitie risico's met zich mee. De manier waarop u deze maatregelen gaat uitvoeren geeft vertrouwen in de effectuering van de opgenomen maatregelen; • de gemeente voldoende weerstandscapaciteit heeft om risico's te kunnen opvangen; • het merendeel van de gemeentes de actualiteit van de beheerplannen niet op orde heeft. Gezien de complexiteit van de materie en de moeilijke tijd, houden we er voor het toezicht op het jaar 2022 hier nog geen rekening mee. De toezichthouder gaat ervan uit dat uw gemeente hier in de begroting 2023 slagen maakt. 		
Wabo	<p>Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Wabo, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, is het kleurbeeld voor de gemeente Hof van Twente groen. Er zijn nog wel verbeterpunten waar de gemeente Hof van Twente het komende jaar aan kan werken.</p> <p>Verbeterpunten vorig jaar De gemeente is met de verbeterpunten uit het beeld 2021 aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in verschillende aanpassingen, maar er blijft op onderdelen aandacht nodig.</p> <p>Rapportage en evaluatie Het jaarverslag 2020 is tijdig vastgesteld. In het jaarverslag 2020 geeft de gemeente inzicht in de uitgevoerde activiteiten. Sinds 2019 is de kwaliteitscriteria 2.2 van toepassing. Voor de thuishaken moet voldaan worden aan de kritieke massa óf aangetoond worden dat gemotiveerd en verantwoord wordt afgeweken. Hof van Twente geeft voor de thuishaken nog onvoldoende inzicht in hoe zij voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.2. Hof van Twente heeft de inzetbaarheidsmonitor aangeschaft en is momenteel bezig deze in te vullen.</p> <p>Beleidskader Hof van Twente heeft actueel VTH-beleid en strategieën, die ingaan op de actuele wet- en regelgeving. Het beleid geeft inzicht in ambities, doelen, indicatoren en de gebruikte strategieën. De risicoanalyse wordt in regionaal verband opgepakt. In 2022 zal hieraan vervolg worden gegeven.</p> <p>Uitvoeringsprogramma Het uitvoeringsprogramma 2022 is tijdig vastgesteld. Uit het uitvoeringsprogramma</p>	Groen	<p><i>Toezichtregime: groen</i> <i>Inzicht in uitvoering en handhaving</i></p> <p>Sluitende beleids- en uitvoeringscyclus, die voldoet aan de beoordelingscriteria.</p> <p>Alle stappen van de cyclus zijn ingevuld.</p> <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar. ○ Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef).

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>2022 van zowel de thuishaken als van de OD-taken blijkt onvoldoende hoe de activiteiten voortvloeien uit en bijdragen aan het realiseren van de doelen. Daarnaast is de lokale vergunningenstrategie niet verder uitgewerkt. De gemeente heeft voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma van de thuishaken en de OD-taken onvoldoende capaciteit. In bijlage 2 zijn daarom keuzes gemaakt welke taken uitgevoerd worden en welke niet. IBT heeft wel zorgen over het ontbreken van vaste beleidsformatie Wabo. Dit kan een risico vormen voor de beleidsmatige doorontwikkeling.</p> <p>Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen</p> <p>De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen is uitgesteld. Hof van Twente heeft de voorbereiding hierop ingericht. Niet inzichtelijk is wat de uitvoering van de Wkb voor gevolgen heeft. Nu de impact nog niet duidelijk is, is niet inzichtelijk of Hof van Twente voor 2022 de implementatie op een juiste wijze kan realiseren.</p> <p>Verbeterpunten</p> <p>Voor 2022 heeft de gemeente Hof van Twente de volgende verbeterpunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Geef in het uitvoeringsprogramma 2023 aan hoe de activiteiten die worden uitgevoerd zijn gekoppeld en bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelen voor zowel de thuishaken als de taken die belegd zijn bij de ODT. 2. Geef in 2022 inzicht in het voldoen aan de kritieke massa van de kwaliteitsverordening en doe hiervan, conform verordening, mededeling aan de gemeenteraad. 3. Werk de lokale vergunningenstrategie verder uit. 4. Stel in 2022 een geactualiseerde risicoanalyse (Wabo-breed) vast 5. Verbeter de monitoring over de taken die bij de ODT zijn belegd. 		
Wro	<p>Beoordeling</p> <p>Totaal</p> <p>De gemeente Hof van Twente scoort positief op de drie criteria van het domein Wro.</p> <p>Omgevings- en Structuurvisies: groen</p> <p>Vorig jaar heeft de gemeente Hof van Twente grijs gescoord i.v.m. een hack. Dit heeft gevolgen voor de interne processen ook op die van het ruimtelijk/Wro domein. Ondanks de hack en zijn gevolgen laat de gemeente voldoende voortgang zien om te komen tot een nieuwe Structuur/Omgevingsvisie. Zo is een externe projectleidster aangetrokken, is in 2021 een projectplan geschreven en is budget beschikbaar. De nieuwe Omgevingsvisie zal volgens planning uiterlijk 2023 aan de gemeenteraad worden aangeboden. We zullen de voortgang hiervan monitoren. Bij voldoende</p>	Groen	<p><i>Toezichtregime: groen</i></p> <p><i>Vaststelling en actualisatie structuurvisies</i></p> <ul style="list-style-type: none"> o de gemeente heeft de structuurvisies op orde (voldoet aan de hiervoor genoemde beoordelingscriteria). <p><i>Vaststelling en actualisatie bestemmingsplannen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> o de gemeente heeft de bestemmingsplannen op orde (voldoet aan de hiervoor genoemde beoordelingscriteria) of de gemeente heeft aangetoond dat de beschikbare capaciteit ingezet wordt voor de

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>voortgang in dit proces behoudt de gemeente de groene kleuring.</p> <p>Bestemmingsplannen: groen Gemeente Hof van Twente beschikt over actuele bestemmingsplannen voor het gehele gemeentelijke grondgebied, waarin rekening is gehouden met de provinciale belangen.</p> <p>Toezicht en handhaving: groen Het toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen, buiten de toezicht en handhaving in het kader van vergunningverlening, krijgt in de gemeente Hof van Twente voldoende aandacht in het VTH-programma 2022.</p> <p>Het VTH-programma 2022 geeft concreet inzicht in hoe illegale situaties en strijdigheden opgespoord worden (actief, piepsysteem e.d.), welke thema's en/of gebieden prioriteit krijgen, en welke capaciteit hierop wordt ingezet.</p>		<p>voorbereiding op het omgevingsplan.</p> <p><i>Inzicht in nalevingstoezicht</i></p> <ul style="list-style-type: none"> o Voor 1 januari van elk kalenderjaar is het door de raad geziene jaarlijkse programma voor toezicht en handhaving RO aan GS gestuurd en o voor 1 april, dan wel samen met de jaarrekening, is het door de raad geziene jaarverslag toezicht en handhaving RO aan GS gestuurd en o doelen en normen zijn behaald. Er is een goede en actuele analyse van de risico's. Er is sprake van een consistent programma met voldoende operationele doelen, afwijkingen zijn begrijpelijk geformuleerd. <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> o Ambtelijk contact: 1 à 2 keer per jaar. o Kennisgevingsbrief van GS: situatie is conform de eisen. o Steekproef eens per 3 à 4 jaar.
<p>Informatie- en archief-beheer</p>	<p>Algemeen Het beeld van de gemeente Hof van Twente is gebaseerd op de laatste door B&W op 4 mei 2020 vastgestelde Jaarverslag Archiefzorg en -beheer 2018 en Jaarverslag Archiefzorg en -beheer 2019, ontvangen op 13 mei 2020. Op 11 februari 2021 heeft aanvullend overleg plaatsgevonden met de interbestuurlijk toezichthouder. Om te voldoen aan de gemaakte informatie-afspraken in het kader van het IBT verwachten wij in 2022 een verslag over het uitgevoerde informatie- en archiefbeheer.</p> <p>Oordeel In december 2020 werd de gemeente Hof van Twente getroffen door een grote hack met enorme consequenties voor zowel de dagelijkse bedrijfsvoering als de toegang tot archieven. Als gevolg hiervan dreigt blijvend verlies van informatie en zijn meerdere aandachtspunten ontstaan voor het informatie- en archiefbeheer. Vorig jaar is hierom afgezien van een oordeel. Dit jaar wordt de situatie conform het toetsingskader ingeschat op oranje.</p> <p>Hack Hoewel het informatie- en archiefbeheer al jaren grotendeels op orde was (groen), hebben criminelen kans gezien binnen te komen in de systemen van de gemeente. Delen van informatie uit de periode 2014-2019 moet waarschijnlijk als definitief verloren worden beschouwd en toegangen tot oudere archieven waren gedeeltelijk niet meer te benaderen na de hack.</p>	Oranje	<p><i>Toezichtregime: oranje</i> <i>Zorg voor en beheer van archief op enkele (niet-zwaarwegende) aspecten niet op orde.</i></p> <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i> Frequentie algemeen inspectiebezoek: eens per jaar (met nadruk op benoemde risico's/thema's).</p> <p>Jaarlijks door zorgdrager vastgestelde horizontale verslaglegging via KPI's of vergelijkbaar, ontvangen door gedeputeerde staten.</p> <p>Criterium voor wel/niet zwaarwegend is of sprake is van wel/geen taakverwaarlozing zoals opgenomen in de model KPI-rapportage.</p>

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>Reconstructie en herstel Er is een zeer gedegen analyse uitgevoerd naar de vraag waarom de hack zo schadelijk kon uitpakken. De gemeente heeft deze leerervaringen via diverse kanalen gedeeld met deskundigen en vakgenoten uit het hele land.</p> <p>Vanuit de provincie (en andere partijen) is informatie aangeleverd over eerder opgestelde inventarissen en is een overzicht geleverd van dossiers die hebben gespeeld in relatie tot de gemeente Hof van Twente. Dit helpt de gemeente bij het reconstrueren van (de toegang tot) het archief en recente dossiers.</p> <p>Door de gewijzigde omstandigheden en ontoegankelijkheid van informatie in systemen kan de gemeente niet voldoen aan de eisen uit de Archiefwet. In welke mate, is nog steeds onderwerp van onderzoek. Af en toe blijkt informatie toch weer benaderbaar te zijn.</p> <p>Heel 2021 heeft in het teken gestaan van het beperken van de schade en het terughalen van verloren gegane informatie. Tegelijkertijd is een start gemaakt met de herinrichting van de informatie en het opnieuw toegankelijk maken van verloren gegane verbindingen.</p> <p>Aandachtspunt voor 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jaarverslag informatie- en archiefbeheer met bijzondere aandacht voor het opvangen van de gevolgen van de hack. 		
<p>Huisvesting statushouders</p>	<p>Beoordeling De gemeente Hof van Twente heeft voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2021. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar groen is.</p> <p>Een aandachtspunt is de opgelopen achterstand uit vorige perioden, die is nu voor een deel weggewerkt door de gemeente.</p> <p>Ieder half jaar krijgen gemeenten per 1 januari en 1 juli door het Rijk een taakstelling opgelegd voor het huisvesten van statushouders.</p> <p>De beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van de realisatiecijfers op peildatum 1 januari 2022 en aanvullende informatie verstrekt door de gemeente.</p>	Groen	<p><i>Toezichtregime: groen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> o Voldaan aan de wettelijke taakstelling, of o Voor de eerste keer niet voldaan aan de wettelijke taakstelling, ten opzichte van de voorgaande taakstellingperiode of er is sprake van een kleine achterstand <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maandelijks monitoren voortgang. 2. Bij 1^e keer niet halen van de taakstelling ontvangt gemeente een ambtelijke brief. Indien nodig, ambtelijk overleg waarbij informatie wordt opgevraagd en gevalideerd en afspraken worden gemaakt over inlopen achterstand.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Erfgoed	<p>Beoordeling Gemeente Hof van Twente heeft een verordening uit 2015, in 2022 wordt onderzocht hoe deze geschikt gemaakt kan worden onder de omgevingswet.</p> <p>Door de gemeentelijke adviescommissie zijn er in totaal 13 adviezen uitgebracht met betrekking tot omgevingsvergunning monumenten waarvan 9 Rijksmonumenten en 4 gemeentelijke monumenten. Van deze adviezen is niet afgeweken.</p>		<p><i>Toezichtregime: groen</i> Voldaan aan eisen Erfgoedwet.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Monumentencommissies en archeologisch deskundigen adequaat om advies gevraagd. ○ Nieuw vast te stellen bestemmingplannen actueel volgens Erfgoedwet. <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: maximaal 1 keer per jaar. ○ Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef).